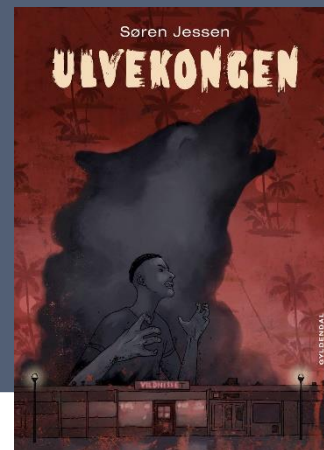

Ulvekongen

Indledning

Med denne litteraturlæseguide kan du tage dine elever med på en medrivende læseoplevelse af Søren Jessens stemningsfulde og til tider ret skræmmende ungdomsroman *Ulvekongen*. I skal på udflygt; ud at snuse i et helt almindeligt villakvarter og lure ind gennem nøglehullet hos en familie, som gemmer på mørke skyggesider. Én ting er, hvad vi observerer udadtil, men kan der mon gemme sig noget helt andet – eller en helt anden person – bag facaden? Forløbets indlevende og visualiserende aktiviteter skaber grundlag for fordybelse i en problemstilling, der for mange elever kan være ganske tankevækkende og en øjenåbner sammenlignet med deres eget hverdagsliv.

Målgruppe

6.-8. klasse

Forfatter

Anja Christina Houliind Simonsen og Janne Terese Jakobsen

Om værket

Jeg er nødt til at komme væk herfra inden jeg eksploderer (side 24).

Selvom det udefra ser ud til at køre ret godt for Max og flokken, så gemmer der sig noget bag facaden. Både i skolen og derhjemme kæmper Max med at føle sig tilstrækkelig. I skolen er det svært at leve op til de mange krav, og Max har kriblende myrer bagi, der gør det svært for ham at sidde stille. Derhjemme bliver Max konstant mindet om, at han ikke er god nok. Som den velansete "Fuglekonge" er faren ikke tilfreds med sin søns opførsel og præstationer. Med spydige ordrer stikker faren hele tiden til Max for at minde ham om, hvor utilstrækkelig han er, og samtidig er fuglekongen ikke sen til at udtrykke sin mening om sønnen ved hjælp af "kærlige klap".

Det er altså ikke så mærkeligt, at Max ofte har trang til at eksplodere. For at komme af med alle sine aggressioner tager han med flokken på "snuseture", der ofte indebærer, at nogen

eller noget bliver smadret. I flokken er Max kongen – "Ulvekongen", skolens største, mest frygtede og berygtede bølle. Men en dag tager det overhånd, og flokken splittes fra hinanden. Max står nu helt alene. Eller gør han? Hvis han er heldig, har han stadig en chance hos halvkusinen "Heartwolf", som Max er lun på.

Denne billedroman åbner for et helt andet billede af grov mobning, da vi i fortællingen følger bøllens perspektiv og således får en opsigtsvækkende indsigt i, hvad der kan ligge til grund for disse handlinger. Med sine udtryksfulde billeder, der både komplementerer og udvider vores oplevelse og forståelse af teksten, får vi et levende indblik i hovedpersonens skyggesider. Hermed bliver det som læser svært at afskrive Max trods hans voldsomme handlinger mod andre. I stedet sidder man tilbage med stor medfølelse, empati og frustration. *Ulvekongen* giver rig mulighed for at arbejde med et af litteraturens helt store potentialer: Indlevelse i og forståelse af andre mennesker.

Om forfatteren

Søren Jessen er født i Sønderborg i 1963. Hans forfatterskab rummer bøger til både børn, unge og voksne. Jessen tog sin studentereksamen fra Herning Gymnasium i 1982, og det var i gymnasietiden, at han besluttede sig for at blive professionel illustratør, og derfor gik han i lære som reklametegner fra 1983-86. Reklamebranchen viste sig dog ikke at være noget for Søren Jessen. Af denne grund besluttede han at blive forside-tegner i forlagsbranchen. Det arbejde gav ham lyst til selv at levere indholdet bag omslaget, og i 1991 udkom hans debutbog "Dino rejser til byen". Siden har han udgivet et væld af romaner, billedbøger, noveller og serie-bøger.

Kendetegnende for Søren Jessens forfatterskab er, at det er spændt ud mellem virkeligheden og fantasien, mellem alvor og humor, mellem realisme og det til tider overnaturlige. Han formår at gøre svære temaer – fx identitetskrise, anderledeshed og afvigelse af normer – både nærværende og meget fængende. Det er også tydeligt i *Ulvekongen*, hvor læseren især på billedsiden møder fuglekonge- og ulvekongemetaforen som en del af personbeskrivelserne af Max og hans far.

Kilder:

<https://forfatterweb.dk/oversigt/jessen-soeren>

<https://litteratusiden.dk/forfattere/soren-jessen>

Læseprocessen

For at lette læseprocessen har vi inddelt romanen i tre dele. Du kan dog selv tilpasse inddelingen og læsemængden til din klasse, da denne ikke har betydning for arbejdet med aktiviteterne. For at støtte eleverne i deres læseforståelse har vi udarbejdet nogle stilladserende spørgsmål til hver af de tre dele, som eleverne kan reflektere over undervejs i læsningen.

Spørgsmålene kan ligeledes danne afsæt for fælles litteratursamtaler i klassen, inden eleverne læser videre og/eller arbejder med nogle af de kreative aktiviteter.

Du vælger selv de spørgsmål, som du ønsker, at eleverne skal fokusere på. Du kan fx udvælge en håndfuld, som eleverne svarer på, mens de læser, og supplere med flere i litteratursamtalen, eller du kan give alle spørgsmålene til eleverne og lade dem selv vælge 3, som de svarer på til hver læsebid.

Under læsningen skal eleverne også skygge Max – se beskrivelsen af aktiviteten "Skyggeulven".

Spørgsmål til **DEL 1**

Kapitel 1-6: *Fuglekongens fødselsdag*

- Hvorfor tror I, at han har strammet læberne?
- Hvad mener Max, når han kun går i sort fra inderst til yderst?
- Han bider tænderne sammen og tæller baglæns fra hundrede, som han har lært – Hvordan har Max det? Se også på billedet side 15.
- Får man en fornemmelse af forholdet mellem Max' familie? Prøv med få ord at beskrive forholdet.
- Hvorfor er faren mon afbilledet som en gris?
- Hvordan vil I beskrive faren? Hvordan er han over for Max? Hvordan kommunikerer han med ham?
- Hvordan har Max det med sin familie?
- Hvordan går det med Max i skolen?
- Hvad mener Max med, at der "kryber myrer under hans hud"?
- Hvad tænker Max om sig selv og Lilja?
- Hvorfor sidder der en fugl på skulderen af Max?
- Hvordan har Max det med sine kammerater i bunkeren, og hvad laver de sammen?

Spørgsmål til DEL 2

Kapitel 7-13: Ude og snuse med flokken

- Hvordan har Max det, når han er ude og snuse med flokken?
- Hvordan er forholdet mellem personerne i flokken?
- Har I samme indtryk af Max' og Fuglekongens forhold? Hvad kendetegner deres forhold?
- Hvad synes Lilja om Max? Og hvad synes Max om Lilja?
- Hvorfor er Max og flokken efter Viktor?
- Hvad sker der med flokken? Hvorfor tror I, at Lo har trukket sig?

Spørgsmål til DEL 3

Kapitel 14-18: Ensom ulv

- Hvad føler Max, da han vil hjælpe sine forældre med at slå græs?
- Hvorfor kan Max ikke mærke myrerne længere?
- Hvad sker der, da hans far opdager, at Max har snydt med sine opgaver i skolen?
- Hvordan har Max' mor det med situationen?
- Hvad gør Max efter farens "konfrontation"?
- Hvorfor synes Max, at det er værre, at han sidder og græder sammenlignet med den fysiske smerte?
- Hvorfor er Max' og Viktors familier begge "fucked up"?
- Hvad er det sket med flokken? Hvorfor?
- Hvorfor har Søren Jessen mon valgt, at Max skal møde junkien? Hvad betyder det for fortællingen?
- Hvordan ændrer Max sig? Hvorfor vil han ikke længere være sådan en, der overnatter i bunkere?
- Hvad tror I, at Max mener med, at han har "en sidste chance"?

Aktivitet: Skyggeulven

Efterhånden som vi kommer dybere ind i fortællingen, bliver det tydeligt, at Max har to sider: en udadvendt, aggressiv side og en indadvendt, mere indelukket side. Denne dobbelthed hos hovedpersonen spiller en afgørende rolle for fortællingens tematik, og derfor er denne aktivitet oplagt at bruge for at få det forhold frem, få det sprogliggjort og visualiseret.

Eleverne skal skygge Max undervejs i deres læsning og skrive deres observationer (personkarakteristik) ned på et 'Skyggeulvefold'. Skyggeulvefoldet repræsenterer Max' to sider: Udenpå ser vi ulven Max, og indeni ser vi drengen Max.

Forslag til fremgangsmåde:

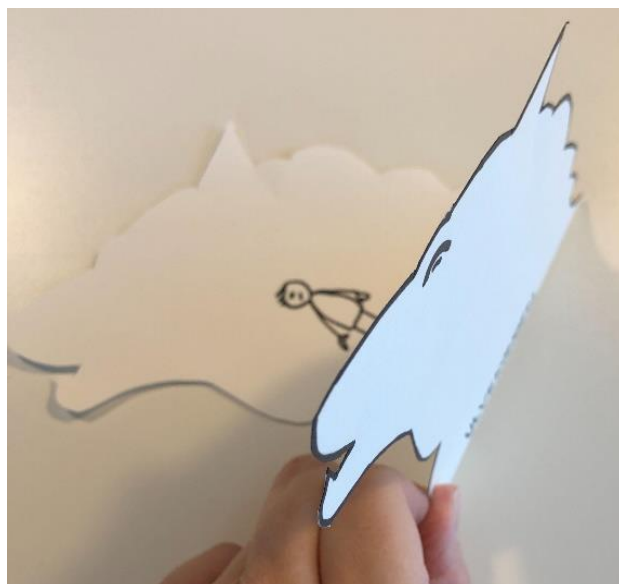
1. Du udleverer skabelonen til eleverne. (Den findes i bilaget bagerst i litteraturguiden. Du kan evt. kopiere den på A3-papir, så der er mere plads at skrive på).
2. Eleverne klipper skabelonen ud og tegner en lille dreng "indeni" ulven.
3. I forbindelse med hver læsedel skal eleverne udfylde Skyggeulven med karakteristika. Husk dem på, at de undervejs kan støtte sig til de uddelte spørgsmål.
4. Saml op fælles eller i grupper efter hver læsedel: Hvad har eleverne gjort sig af fund om Max som person?

Udstil jeres Skyggeulvefold i klassen, når I er færdige med at læse hele bogen.

Fortæl fx eleverne dette:

I denne fortælling møder vi Max, som på skolen og blandt sine venner er kendt som ULVEKONGEN. Men faktisk er han ret svær at blive klog på som person. Han har en skyggeside, og hans personlighed består nærmest af to personer.

Mens I læser, skal I lede efter spor, der fortæller os noget om Max. På forsiden (Ulvesiden) skal I notere, hvordan Max er udadtil: Hvordan vil hans venner beskrive ham? Hvordan agerer han over for sine venner, familie og andre omkring ham? Bag ulven (når den foldes op) skal I skrive, hvordan Max er inderst inde: Hvilke tanker gemmer han på? Hvordan har han det i skolen og derhjemme?

Undervisningsfokus/undervisningsideer

Aktivitet: Ulven kommer

Inden I giver jer i kast med at læse og arbejde med *Ulvekongen*, kan du slå stemningen an, så eleverne drages ind i Ulvekongens univers og får en fornemmelse for romanens handling.

Find teaservideoen "Ulvehyl" på griblitteraturen.gyldendal.dk, og afspil den for klassen. Sluk evt. lyset, og træk gardinerne for. Teaservideoen indeholder citater fra bogen og spændingskabende musik. Når I har set videoen, kan I fx tale om:

- Hvilken stemning og hvilke følelser fornemmer I?
- Hvad tror I, fortællingen drejer sig om?
- Hvilken rolle tror I, ulven kommer til at spille i fortællingen? Hvad kendetegner ulven og dens livsstil?

Som repetition eller forforståelse omkring billedfortællinger/billedromaner kan du vise eleverne videoen om genren, der ligger her:

https://dansk3-6.gyldendal.dk/forloeb/fortolkning/vaerker/vildnis_og_tropehjelm/kapitler/1_forforstaelse

Aktivitet: Lytteratur

Gruppevis genskaber eleverne (3-4 elever) kapitel 7-13 med fokus på stemningen.

Forslag til fremgangsmåde:

1. Du tildeler hver gruppe et kapitel.
2. Eleverne genlæser kapitlet og taler om, hvad der sker, og særligt om, hvordan stemningen er.
3. Eleverne øver sig i at læse teksten og replikkerne højt med fokus på stemmeføring, tempo og pauser.
4. Derefter går de ind på Findthetune på SkoleTube for at finde passende baggrundsmusik, som lægges ind i WeVideo, inden de optager deres oplæsning.
5. Eleverne skal også indlægge forskellige lydeffekter, som underbygger stemningen og handlingen.
6. Lyt i fællesskab til alle grupperes lytteratur-produktioner, og tal om, hvordan de forskellige grupper fik tydeliggjort stemningen gennem lyd. Aktiviteten er fra Grib litteraturen! (Gyldendal 2020).

Aktivitet: Billedanalyse

Hvis I ikke så videoen om billedromaner/billedfortællinger, inden I gik i gang med at læse Ulvekongen, kan du vise den nu, så eleverne får repeteret deres viden om genren:

https://dansk3-6.gyldendal.dk/forloeb/fortolkning/vaerker/vildnis_og_tropehjelm/kapitler/1_forforstaelse

Spørg i forlængelse af filmen ind til elevernes erfaringer med billedromaner:

- Hvilke(n) har de læst?
- Hvad var særligt ved dem?

Lav fx et fælles mindmap på klassen, hvor eleverne nævner de billedromaner, de kender, og de særlige kendetegn.

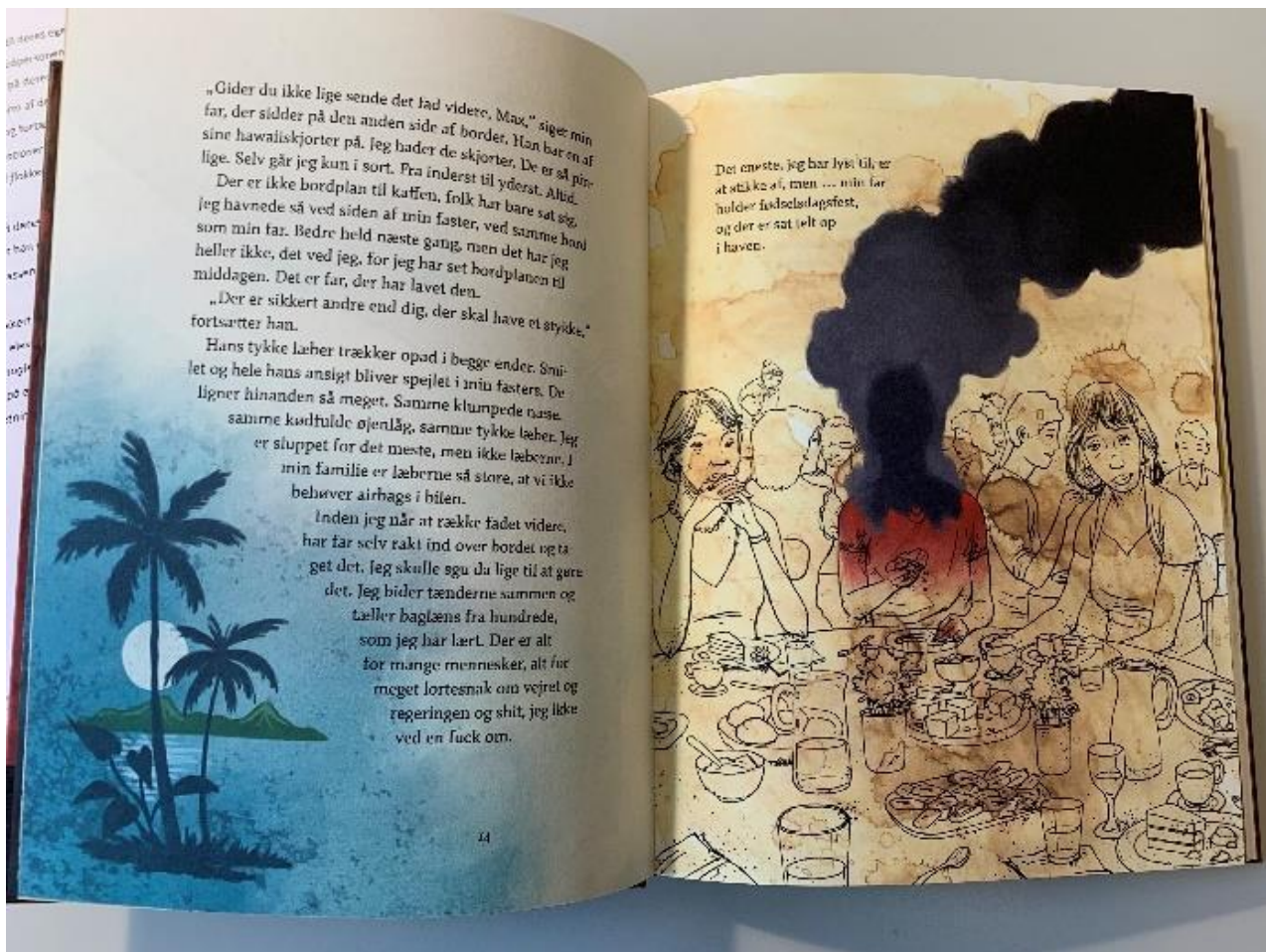
Inddel klassen i makkerpar, og bed dem herefter om at udvælge et **opslag fra romanen** (sørg gerne for, at de ikke vælger det samme). Makkerparrene skal have tid til at fordybe sig i opslaget.

Uddel evt. disse støttespørgsmål:

- Hvad sker der på opslaget/siderne?
- Hvem er med, og hvad laver de?
- Hvordan har personerne det?
- Hvorfor har personerne det sådan?
- Hvordan/hvor kan man se, hvordan personerne har det?
- Se nærmere på billederne: Hvilke perspektiver, beskæringer og farver er der primært brugt, og hvilken betydning har det for vores forståelse af personernes følelser/den handling, der finder sted på opslaget?
- Er der symboler? Hvilken betydning har de for fortællingen?
- Hvilken stemning kommer til udtryk? Hvilke virkemidler er med til at skabe denne stemning?
- Er forholdet mellem tekst og billede symmetrisk, komplementerende, ekspanderende eller kontrapunktisk? Hvorfor bruger forfatteren disse virkemidler? Hvordan vil han påvirke læseren?

Bagefter skiftes makkerparrene til at fremlægge 'deres opslag' for resten af klassen. I en fælles opsamling kan I fx tale om Ulvekongens samlede udtryk: Hvilken stemning er dominerende, og hvilke virkemidler er særligt anvendt til at underbygge denne? I den forbindelse kan du også få eleverne til at sammenligne deres analyse og fortolkning med deres første indtryk af bogen, da de blot havde bladret den igennem.

„Gider du ikke lige sende det lad videre, Max,“ siger min far, der sidder på den anden side af bordet. Han har en af sine hawaiiskjorter på. Jeg hader de skjorter. De er så pinlige. Selv går jeg kun i sort. Fra inderst til yderst. Altid. Der er ikke bordplan til kaffen, folk har bare sat sig. Jeg hævnedes så ved siden af min faster, ved samme bord som min far. Bedre held næste gang, men det har jeg heller ikke, det ved jeg, for jeg har set bordplanen til middagen. Det er far, der har lavet den.

„Der er sikkert andre end dig, der skal have et stykke,“ fortsætter han.

Hans tykke læber trækker opad i begge ender. Smilet og hele hans ansigt bliver spejlet i min fasters. De ligner hinanden så meget. Samme klumpede næse, samme kødfulde øjenlåg, samme tykke læber. Jeg er sluppet for det meste, men ikke læberne. I min familie er læberne så store, at vi ikke behøver airbags i bilen.

Inden jeg når at række fadet videre, har far selv rakt ind over bordet og taget det. Jeg skulle sku da lige til at gøre det. Jeg bider tænderne sammen og tæller baglæns fra hundrede, som jeg har lært. Der er alt for mange mennesker, alt for meget lortsmak om vejret og regeringen og shit, jeg ikke ved en fuck om.

Det eneste, jeg har lyst til, er at stikke af, men ... min far holder fødselsdagsfest, og der er sat telt op i haven.

Aktivitet: Gennem nøglehullet

Denne aktivitet sætter fokus på at beskrive det psykiske miljø, Max befinder sig i.

Forslag til fremgangsmåde:

1. Start med at genlæse og se nærmere på billedet side 16-17. Hvad symboliserer en lilla rose? Hvilken fugl sidder på rosenbusken?
2. Undersøg talemåden: Ingen roser uden torne. Hvad betyder talemåden? Hvordan kan talemåden være en beskrivelse af Max' familiesituation?
3. Undersøg nærmere, hvad der kendetegner fuglekongen. Hvorfor sammenligner faren sig selv med fuglekongen? Hvordan passer sammenligningen med farens rolle i familien?
4. Hvordan har Max det med sin mor, og hvilken rolle har hun i familien? (Genlæs evt. side 16, kapitel 14 og side 105)

Nu skal eleverne forestille sig, at de får mulighed for at lure gennem nøglehullet til Max' hjem. Og hvad får de så øje på der? Hvordan er stemningen? Hvordan er familiemedlemmerne og deres indbyrdes forhold?

Denne undersøgelse af miljøet i Max' hjem kan eleverne visualisere i nøglehulsskabelonen, som også findes bagerst i litteraturguiden. Den printes i A3, og her kan eleverne indsætte tekst, illustrationer, fotos mv., der beskriver det psykiske miljø.

Hvis eleverne søger på "Keyhole Book Scene" på Pinterest, kan de finde eksempler på inspirationen til denne type miljøbeskrivelse. Eleverne kan også lave en digital version af deres nøglehul, som så printes ud inden en fælles gennemgang.

Lad eleverne fremlægge deres nøglehul for hinanden, og bed dem om at underbygge deres observationer med teksteksempler.

Aktivitet: Nyhedsindslag

Eleverne vælger en begivenhed (en hændelse) fra fortællingen, som de omskriver til et nyhedsindslag til den lokale tv-station. Her skal eleverne omsætte begivenheden til en genkendelig kontekst og dermed få omverdenen ind i tekstens problemstilling. Inden de går i gang med opgaven, skal de vælge hvilken begivenhed, de vil arbejde med. De kan fx vælge mellem følgende:

Unge drenge skaber ballade i lokalsamfundet

Mand overfaldet af indbrudstyv

Vores lokale skole er brændt ned

Forslag til fremgangsmåde:

1. Eleverne laver en pitch, hvori de beskriver hvordan, hvad og hvor der skal filmes, og hvem der skal varetage hvilke roller.
2. Når du har godkendt pitchen, skal eleverne som forberedelse lave et storyboard, hvor replikker og scener beskrives.
3. Herefter går eleverne i gang med at filme og bagefter redigere deres nyhedsindslag.
4. Grupperne viser deres nyhedsindslag for hinanden i klassen.

Find arbejdsarket til aktiviteten på griblitteraturen.gyldendal.dk

Aktiviteten er fra *Grib litteraturen* (Gyldendal 2020): *Litterære nyheder*.

Hvis det er for stort et arbejde at lade eleverne filme deres nyhedsindslag, kan du også opfordre dem til at skrive det som en nyhedsartikel eller lade dem lave det som et nyhedsindslag i radioen.

Aktivitet: Samtale Mellem Skæbner

Ulvekongen ender med, at Max skriver en SMS til Heartwolf i håbet om, at hun vil mødes med ham (side 124-125). Eleverne skal nu forestille sig, at Max og Heartwolf skriver til hinanden efter deres møde på tanken, og de skal i makkerpar opdigte deres SMS-samtale ved hjælp af app'en TextingStory. App'en optager, mens man skriver (og sletter), hvormed det også er interessant at inddrage refleksioner over, hvem man skriver til, hvordan man skriver til vedkommende, og hvad man overvejer at skrive.

Eleverne skal fx overveje følgende:

- Hvem starter samtalen?
- Hvad skriver de om?
- Hvad snakkede de om ved tanken? Refererer de til dette i deres SMS-samtale?
- Har de lavet nogle aftaler?
- Hvad skal der ske nu?

Bagefter præsenterer eleverne deres samtaler for hinanden, og de taler sammen om, hvilke tanker grupperne har haft om kommunikationens form og indhold. Aktiviteten er fra *Grib litteraturen* (Gyldendal 2020).

Aktivitet: Ulvehyl

Eleverne sætter her *Ulvekongen* i relation til deres egen verden ved at omskabe elementer fra fortællingen. De skal se nærmere på, hvad hovedpersonen bliver hylet ud af, og bagefter tænke over, hvad de selv – eller andre børn/unge på deres alder – kan blive hylet ud af.

Forslag til fremgangsmåde:

1. Vis ulveskabelonen til klassen, og fortæl dem følgende:
Vi skal nu forsøge at sætte ord på Max' indre frustrationer – dvs. alle de tanker og følelser, der gør, at han eksploderer og har brug for at gå ud og snuse med flokken. Hvad kunne han have lyst til at hyle ud (råbe)?
2. Eleverne taler sammen i makkerpar. Hvad kunne Max have lyst til at udbryde i sit ulvehyl? Hvilke frustrationer brænder han inde med?
3. Eleverne deler deres ideer i klassen, så alle kan være med.

Eksempler – Max' ulvehyl:

Jeg bliver hylet ud af min far, der ikke forstår mig.

Jeg bliver hylet ud af min mor, der ikke hjælper mig.

Jeg bliver hylet ud af skolen, fordi jeg har det svært.

Jeg bliver hylet ud af min far, der tæsker mig.

Jeg bliver hylet ud af min familie, som jeg ikke kan leve op til.

Jeg bliver hylet ud af det, når min far ikke ser mig, som den person jeg er.

Jeg bliver hylet ud af det, når Lilja kysser mig.

4. På det her tidspunkt har eleverne helt sikkert lagt mærke til ordenes grafiske opsætning på mange af opslagene. Måske har I allerede talt om det. Hvis ikke, så fortæl fx eleverne følgende: Som I så, da vi undersøgte opslagene tidligere, er nogle af sætningerne sat grafisk på en særlig måde. Lad os lige genlæse nogle af opslagene og fokusere på ordenes grafiske opsætning. (Side 9-13, 18-19, 24, 28, 52-53, 99, 105, 110-111, 112-113, 118-120 og 124).
 - Hvorfor står ordene på denne særlige måde?
 - Hvilken effekt har det?
 - Hvordan hænger ordenes ubalance sammen med Max' tanker og oplevelser?
5. Sig til eleverne, at de kan bruge opslagene som inspiration, når de selv skal opstille ordene grafisk i et hyl. Hvordan kan Max' indre ulvehyl se ud? Hvilken typografi, farve og opsætning skal sætningerne have?

6. Til sidst skal eleverne indkredse oplevelser i deres eget liv, som kan hyle dem ud.
Snak sammen om, hvilke ting i jeres liv, der kan eller kunne komme til at hyle jer ud af den.
Hvilke situationer kan gøre jer særligt frustrerede/irriterede/fortvivlede/kede af det?
Hvad kunne I have lyst til at råbe i sådanne situationer?

Bed eleverne om at skrive/tegne deres egne ulvehyl med tusch.

Print ulveskabelonen (findes bagerst i guiden) ud i A3, klip ud og hæng den op i klassen.

Lad eleverne på skift læse deres hyl højt og hæng dem op for enden af ulvens gab.

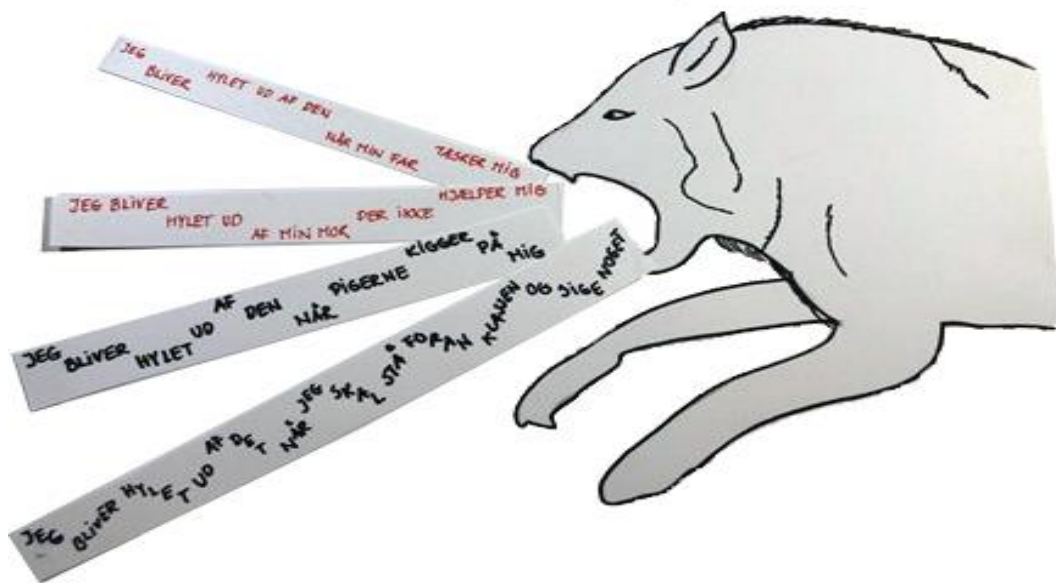
Alternativt kan eleverne hver især skrive deres ulvehyl på egne ulveskabeloner.

Eksempler

Jeg kan blive hylet ud af mine venner, når jeg synes, de gør det bedre end mig.

Jeg kan blive hylet ud af mig selv, når jeg synes, jeg ikke er god nok.

Jeg kan blive hylet ud af den, når jeg skal stå foran andre og fremlægge.

Aktivitet: Ulven kommer

Hvis du ønsker at inddrage Brain break i forbindelse med litteraturarbejdet, kan du lægge op til, at eleverne leger fangelegen "Ulven kommer." Se beskrivelse af legen på:

<https://skoleidraet.dk/aktive-frikvarterer/inspiration-og-materialer/legpatruljens-lege/legeliste/ulven-kommer/>

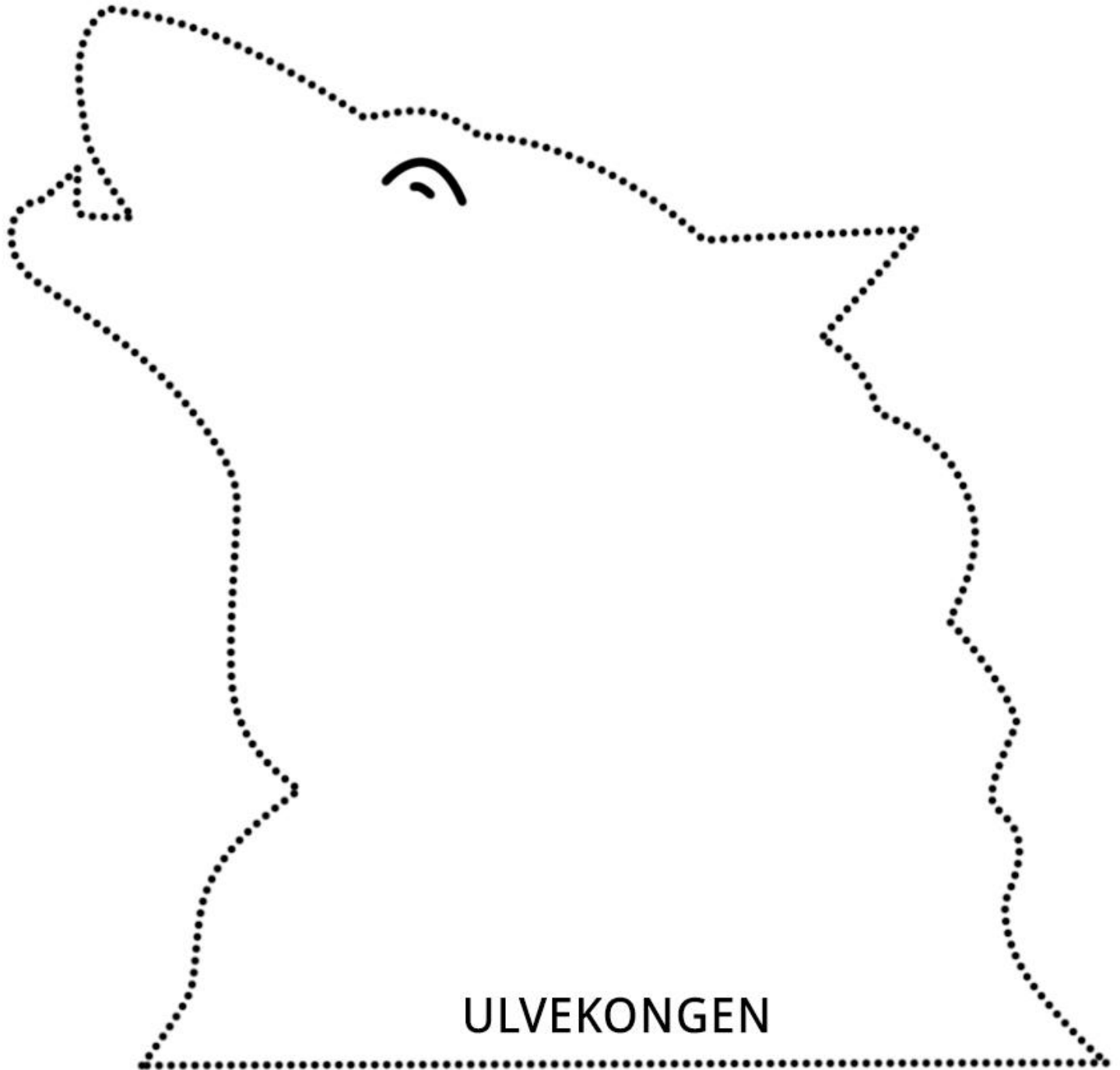

Perspektivering

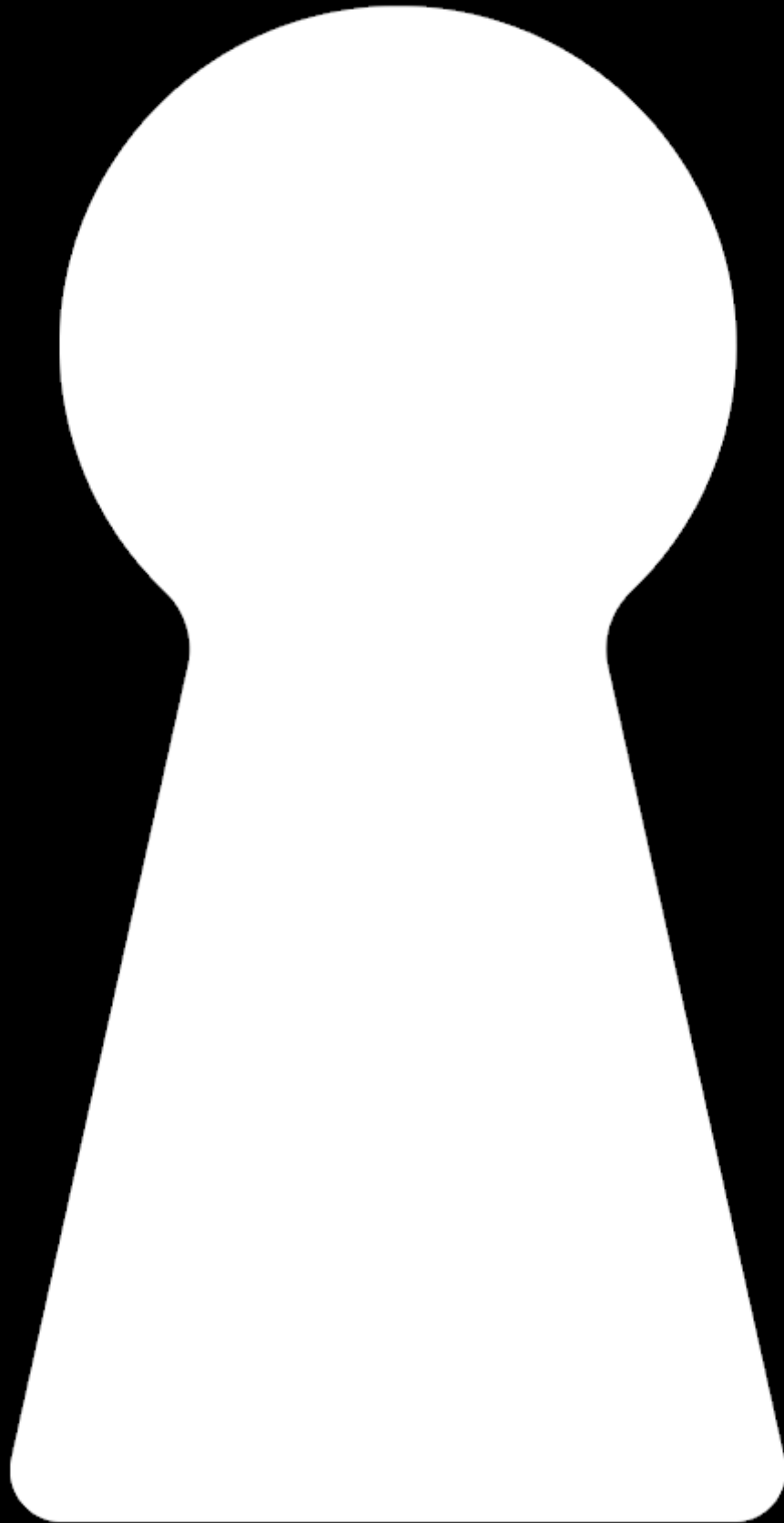
Hvis du arbejder temabaseret (eksempelvis som led i prøveforberedelserne i udskoling) kan *Ulvekongen* indgå i flere fordybelsesområder, som for eksempel: *Ondskab*, *Familieliv*, *Den søde ungdom*, *Det perfekte*. Derudover kan det være interessant for eleverne – både i 6., 7. og 8. klasse – at læse Søren Jessens roman *Vildnis og tropehjelme* (Gyldendal 2018), der foregår i samme miljø og samme tid. *Ulvekongen* og *Vildnis og tropehjelme* er nemlig tematisk og handlingsmæssigt viklet ind i hinanden, idet Max og Victor optræder i begge bøger, og nogle af scenerne udspiller sig også i begge bøger; dog oplevet fra forskellige synsvinkler.

Bilag: Skabelonen til "Skyggeulvefoldet"

Bilag: Skabelonen til "Nøglehullet"

Bilag: Skabelon til "Ulvehyl"

